

FABRIKKSJEF: Trude Parnas leder en av landsdelens tyngste kompetansebedrifter som i løpet av 20 år har levert fiskevaksiner verden over – og vært en viktig bidragsyter til den enorme veksten i blå næring.

MILLIARDBEDRIFTEN SOM FORTSETTER Å VOKSE

70 prosent av verdens oppdrettslaks er vaksinert med et av deres produkter. I 2018 passerte Pharmaq en milliard kroner i omsetning.

OVERHALLA: I utkanten av et industriområde på Skogmo ligger et av verdens ledende farmasøytiske selskap rettet mot oppdrettsnæringa.

På fiskevaksinefabrikken i Overhalla er det en blanding av kompetanse, maskiner og en umettelig lyst til å tilfredsstille et stadig større marked.

– Nøkkelen til suksess? Dedicerte ansatte – og ekstremt fokus på kvalitet. Vi har alltid «kastet oss om» dersom det kommer forespørsler fra markedet – og vi har levert, sier fabrikkssjef Trude Parnas.

Hun leder en av landsdelens tyngste kompetansebedrifter som i løpet av 20 år har levert fiskevaksiner verden over – og vært en viktig bidragsyter til

den enorme veksten i blå næring.

Parnas spaserer gjennom moderne kontorlokaler, før hun stopper opp ved et av produksjonslokalene. Innenfor de stengte dørene lages det bakterier.

Etter omklodning til sterile arbeidsklær, går Parnas forbi store ståltanker som inneholder salgsverdier for flere titalls millioner kroner.

– Dette er starten på prosessen, sier Parnas og viser veg innover.

Utallige ventiler, trykkmålere, rør og digitale display preger de store tankene som inneholder produktene som gjorde at Pharmaq i 2018 passerte en milliard kroner i omsetning.

Det er historisk.

– 2018 var et rekordår for oss. Pilene peker riktig veg, selv om vi per i dag ikke kan bekrefte driftsresultatet for fjoråret, sier Parnas.

Et marked i vekst

Pharmaq er verdens eneste farmasøytiske selskap som kun har fokus på akvakultur.

– At vi har 100 prosent fokus på dette området mener vi er et av våre store konkurransefortrinn, sier Parnas.

Hovedproduktene til selska-

pet er vaksiner til oppdrettsfisk – der laksen er den viktigste «pasienten».

Pharmaq har produsert over to millioner doser vaksiner årlig de siste to årene. Parnas forventer å passere dette tallet også i 2019.

●● Nøkkelen til suksess? Dedicerte ansatte og et ekstremt fokus på kvalitet.

Trude Parnas, fabrikkssjef

– Fokuset vårt er å utvikle sikre og effektive legemidler med god miljøprofil, og vi investerer mye i forskning, sier Parnas.

Fabrikkssjefen peker på at fangst av villfisk i stor grad har nådd taket.

– Det forventes ikke økning i volumet som kan tas ut. Mulighetene ligger dermed til rette blant annet i oppdrett. Ikke bare i Norge, men på verdensbasis. Når det samles mange

individer på et begrenset område vil det oppstå sykdommer. Vaksiner er en veldig viktig faktor for å gjøre dette til en bærekraftig produksjon, sier hun.

Har erstattet antibiotika

I Norge har vaksiner av oppdrettsfisk vært en suksesshistorie.

Antibiotika i fiskenæringa er så å si erstattet av vaksiner.

– Pharmaq har vært og er fortsatt en veldig viktig aktør i dette. Vi har undervegs utviklet stadig bedre vaksiner som har mindre bieffekter, større effekt og er mer komplette og sammensatte. Dette gir også et godt bilde på potensialet i andre land og markeder. Globalt sett har mange land mye å gå på med hensyn på å endre tanke-sett fra behandlende til forebyggende. Dette for å redusere bruken av antibiotika og dermed få økt matvaresikkerhet, sier Parnas.

– Hvordan skal dere komme dere inn på flere markeder?

– I tillegg til at vi utvikler bedre og mer avanserte vaksiner til flere type fiskearter, ønsker vi å være en «totalleverandør». I dag kan vi også tilby mer sammensatte løsninger for å diagnostisere og kartlegge utfordringene for næ-

VIL DOBLE PRODUKSJONEN: Fabrikksjef Trude Parnas forventer at veksten på Skogmo vil fortsette å øke. – Vi ser for oss at vi kan doble produksjonen i løpet av de kommende ti årene, sier hun.

ringa. I tillegg gode tekniske løsninger for å effektivisere administrering av vaksiner.

En del av Zoetis

I november 2015 ble Pharmaq kjøpt opp av det amerikanske storkonsernet Zoetis.

Ved inntøget på Skogmo sikret klodens ledende dyrehelseaktør seg verdensledende kompetanse og produkter innen fiskehelse.

– Med vår sterke posisjon og varemerke i akvakultur rundt om i verden valgte de å beholde Pharmaq-navnet og vi ble til «Pharmaq part of Zoetis», sier Parnas.

– Hva har det betydd for bedriften?

– Som en del av Zoetis har vi fått et voldsomt vekstpotensial, siden konsernet allerede opererer i over 100 land rundt om i verden. Vi ser for oss at vi kan

TITALLS MILLIONER: En - altså en - av disse tankene inneholder salgsværdier for flere titalls millioner kroner.

doble produksjonen i løpet av de kommende ti årene, sier Parnas.

Og større produksjon krever en større antall ansatte. Bare i

2019 skal Pharmaq skalere opp mot ti nye årsverk.

– Vi er offensive og er forberedt på å møte en stadig økende etterspørsel for våre produkter

– da er det naturlig at vi øker staben, sier Parnas.

Siden 2016 har det dukket opp 30 nye ansikter i selskapet på Skogmo – og 30 på den nyetablerte fabrikk til selskapet på Kløfta.

– Selv om vi vokser har vi fortsatt en uformell tone internt med kort avstand mellom fabrikkjefen og våre ansatte. Jeg ønsker å opprettholde en trygg og uformell atmosfære, noe som er et viktig fundament for trivsel og motivasjon, sier fabrikkjefen.

– Vi er fremdeles en uformell organisasjon. Det skal ikke være stor avstand mellom fabrikkjefen og «fotsoldatene».

Det er imidlertid ikke bare i antall hoder at Pharmaq kommer til å vokse de kommende årene.

Inne på kontoret til Parnas henter fabrikkjefen fram flere

UUNNGÅELIG: - Når man samler mange individer på et begrenset område, vil det oppstå sykdommer. Vaksinerer er en veldig viktig faktor for å gjøre dette til en bærekraftig produksjon, sier Parnas.

PÅ VEG UT I VERDEN: Pharmaq har produsert over to millioner doser vaksiner årlig de siste to årene. Internt forventes det at man passerer det tallet også i 2019.

MYE KNOTT - LITE KNOT: Utallige ventiler, trykkmålere, rør og digitale display preger de store tankene som inneholder produktene som gjorde at Pharmaq i 2018 passerte en milliard kroner i omsetning.

skisser på datamaskinen – som viser hvordan selskapet ser for seg at bygningsmassen skal utvikle seg de kommende årene.

●● Vi ser for oss at vi kan doble produksjonen i løpet av de kommende ti årene.

Trude Parnas, fabrikk-sjef

Utvider

Allerede til vinteren skal prosjektet «Guinness» iverksettes; utvikling av kapasitet og opp-

gradering av teknisk standard av fermenteringsanlegget som dyrker bakterier.

– Dette er et prosjekt med en kostnadsramme på cirka 35 millioner kroner. Et spennende, komplisert og krevende prosjekt. Både rent teknisk, men ikke minste med hensyn til at det vil kreve to måneder hvor produksjonen må stå stille på slutten av året, sier fabrikk-sjefen på Skogmo.

– Hvor kom navnet Guinness fra?

– Det ble tildelt etter en intern navnekonkurranse. En av våre tekniske spesialister, Stian Kjølglum vant med dette forslaget. Dette er i grunn et kinderegg-navn; produksjonsdelen til Zoetis har hovedkontor i Dublin i Irland – så det er til ære for våre nye eiere. I tillegg står Guinness for en kjent fermenteringsprosess – samt at

dette er et navn som er kjent for rekorder. Dette synes vi passet meget godt for vårt prosjekt og videre ambisjoner. Det er tre gode ting i ett navn, sier Parnas.

PÅL MORTEN SKARET

paal.morten.skaret@namdalsavisa.no
915 93 937

PHARMAQ

- Etablert i 2004 etter Alpharma. Over 25 års erfaring innen akvakulturnæringa.

- Kjøpt opp av det børsnoterte amerikanske selskapet Zoetis, verdens største selskap innen dyrehelseprodukter i 2015.

- Basert i Norge. Produksjonsanlegg i Oslo (virus) og i Overhalla (bakterier og vaksiner). Forskningsavdeling og administrasjon i Oslo.

- Har datterselskaper i Storbritannia, Tyrkia, Chile, Panama og Vietnam.

- På verdensbasis er sju av ti oppdrettslaks vaksineret med et Pharmaq-produkt.

- Har 300 dedikerte medarbeidere. 70 av disse jobber på Skogmo.

KILDE: PHARMAQ.....